

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Кафедра французької філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.

" " " 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перекладацька практика

Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша - французька

Факультет романо-германської філології

2020 – 2021

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно): перша – французька Рівень вищої освіти Другий (магістерський)	Обов’язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			год.
		<i>Лабораторні</i>	
			год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год.	90 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>Диференційований залік</i>	

2. Мета та завдання практики

Перекладацька практика є обов'язковою компонентою програми професійної підготовки магістра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Перекладацька практика є однією з форм організації навчального процесу, яка спрямована на набуття здобувачами вищої освіти ступеня магістра умінь і навичок перекладацької діяльності і дозволяє поєднати теоретичну підготовку студентів з їхньою практичною перекладацькою діяльністю.

Метою навчальної дисципліни «Перекладацька практика» є: застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності; оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності при роботі з текстами різних функціональних стилів та жанрів; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Перед здобувачами вищої освіти ступеня магістра під час перекладацької практики визначені такі **завдання**: підвищити рівень активного володіння всіма засобами мов оригіналу та перекладу; закріпити навички вірного розуміння суті того, що повідомляється, за рахунок виконання доперекладацького аналізу; удосконалити вміння та навички адекватного відтворення оригіналу, тобто створення такого перекладу, який здатний служити заміном першотвору; розвинути навички подолання діалектичних суперечностей між адекватним та повним відтворенням оригіналу і неприпустимістю порушення норм мови перекладу; спонукати здобувача вищої освіти до самостійного пошуку і розв'язання перекладацьких проблем; поглибити знання методики постперекладацького критичного аналізу здійснених перекладів.

Перекладацька практика спрямована на формування елементів таких **компетентностей**:

а) загальних (ЗК):

- ЗК01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК02. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК03. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК05. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК06. Здатність спілкуватися французькою та англійською мовами (у різних сферах: особистій, освітній, професійній, академічній).
- ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК09. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності.
- ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

б) спеціальних (СК):

СК03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

СК09. Здатність до аналізу прагматичних аспектів перекладу, основних моделей, типів перекладу, видів перекладацьких відповідників, перекладацьких трансформацій, основних прийомів перекладу, вияву адекватності перекладу і рівнів перекладацької еквівалентності.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

ПР 02. Упевнено володіти державною та французькою, англійською мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та французькою, англійською мовами.

ПР 04. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПР 18. Здійснювати передперекладацький аналіз тексту для визначення загальної стратегії перекладу залежно від мети перекладу, стилю, жанру, типу тексту та характеру адресата, проводити лінгвостилістичний та перекладознавчий аналіз різножанрових текстів (оригіналів і перекладів), вільно володіти навичками з основних видів перекладу, всіх жанрово-стильових різновидів текстів, в тому числі на основі сучасних комп'ютерних технологій; здатність виконувати правильний переклад різностильових та різножанрових текстів усно і письмово, здійснювати редагування перекладу (власного і чужого).

3. Організація перекладацької практики

Базою перекладацької практики є факультет романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, кафедра французької філології.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра. Керівниками практики є досвідчені викладачі кафедри.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення перекладацької практики, є:

- призначення керівників практики;
- складання тематики індивідуальних завдань;

– підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність студентів і керівників практики, є робоча програма практики.

Кафедра французької філології, яка забезпечує безпосереднє керівництво перекладацькою практикою студентів, здійснює такі заходи:

- розробляє програму практики і при необхідності доопрацьовує її, але не рідше, ніж один раз на три роки;
- здійснює розподіл студентів за керівниками;
- організовує проведення настановчих зборів студентів з питань перекладацької практики за участю керівників практики;
- здійснює загальне керівництво і контроль за проходженням практики;
- повідомляє студентів про систему звітності з перекладацької практики;
- обговорює підсумки та аналізує виконання програми перекладацької практики на засіданні кафедри.

Керівник перекладацької практики:

- бере участь у настановчому інструктажі студентів (перед початком практики) і під час захисту звіту студентів про проходження практики на засіданні кафедри;
- здійснює контроль за виконанням студентом програми перекладацької практики та строками її проведення;
- надає практикантам допомогу у разі виникнення проблем на етапах доперекладацького аналізу, безпосереднього перекладу, опису застосованих перекладацьких трансформацій;
- на засіданнях кафедри доповідає про стан проходження, а також про підсумки перекладацької практики.

Здобувачі вищої освіти ступеня магістра при проходженні перекладацької практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики матеріали (календарний графік, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- дотримуватися графіку проходження практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з перекладацької практики.

4. Зміст перекладацької практики

Перекладацька практика здійснюється у вигляді письмового перекладу художнього, публіцистичного, наукового лінгвістичного тексту та їх лінгвоперекладацького аналізу.

Процедура проходження практики складається з таких етапів (види роботи на кожному етапі практики наведено у таблиці 4.1):

- підготовчий етап;
- виконання доперекладацького аналізу тексту;
- переклад текстів і складання вокабуляру (*Vocabulaire*) до кожного перекладеного тексту;
- здійснення перекладацького аналізу (лінгвоперекладацький коментар);
- підготовка звіту про проходження практики;
- захист.

Таблиця 4.1

Етапи перекладацької практики

№ з/п	Етапи практики	Види роботи під час практики
1.	Підготовчий етап	Участь у настановчому інструктажі, ознайомлення з програмою практики та необхідними навчально-методичними матеріалами. Розподіл індивідуальних завдань.
2.	Доперекладацький аналіз тексту	Визначення типу, жанру, тематики, функціонально-стилістичних характеристик тексту і т.д. (Детальніше див. 3.1)
3.	Переклад тексту	Виконання письмового перекладу текстів
4.	Укладання вокабуляру	Укладання вокабуляру до кожного тексту
5.	Постперекладацький аналіз	Здійснити редагування перекладених текстів
6.	Лінгвоперекладацький коментар	Скласти лінгвоперекладацький коментар до кожного перекладеного тексту
7.	Завершальний етап	Оформлення письмового звіту. Захист результатів практики на засіданні кафедри

Завдання та порядок їх виконання**I. Доперекладацький аналіз**

Завдання 1. Описати текст оригіналу, надати інформацію щодо джерела тексту, його автора, соціально-культурних характеристик тексту та його мети.

Завдання 2. Визначити жанр, тематику та функціонально-стилістичну характеристику тексту та відповідну перекладацьку стратегію для подолання перекладацьких труднощів.

Завдання 3. Визначити тип тексту, залежно від домінуючого типу інформації (когнітивної, емоційної, оперативної, змішаної) та цілі (дескриптивний, аргументативний, спонукальний, наративний).

Завдання 4. Визначити формальні характеристики текстів оригіналу:

- Формальна структура тексту. Внутрішні заголовки та їх функції. Загальна логіка будови тексту
- Засоби творення когезії (формальної зв'язності) тексту

Завдання 5. Визначити мовні особливості тексту оригіналу:

- Фонологічні особливості тексту
- Морфологічні та синтаксичні особливості тексту
- Лексичні особливості тексту (терміни, реалії, неологізми)

II. Переклад тексту

Завдання 6. Здійснити письмовий переклад текстів.

Завдання 7. Виконати постперекладацький аналіз (редагування перекладів).

Завдання 8. Скласти вокабуляр до кожного тексту.

III. Лінгвоперекладацький коментар

Завдання 9. Виконати перекладацький аналіз: навести в лінгвоперекладацькому коментарі результати лінгвістичного аналізу процесу перекладу, дати пояснення фонові інформації, опис перекладацьких рішень, пов'язаних з підбором контекстуально

обумовлених одиниць тексту перекладу, які не є регулярними відповідниками одиниць оригіналу.

При **перевірці завдання** оцінюється вміння:

- здійснювати доперекладацький аналіз письмового тексту;
- виконувати переклад із дотриманням граматичних, синтаксичних, стилістичних норм мови перекладу;
- використовувати перекладацькі трансформації, необхідні для якісного перекладу;
- критично оцінювати здійснений переклад, з метою самовдосконалення;
- укладати лінгвоперекладацький коментар.

За результатами практики на кафедрі подаються звіт (зразок оформлення титульного аркушу наведено у **Додатку А**), який містить:

1. Оригінал та письмовий переклад художнього тексту (0,5 авт. арк.).
2. Оригінал та письмовий переклад суспільно-публіцистичного тексту (0,2 авт. арк.).
3. Оригінал та письмовий переклад наукового тексту з лінгвістичної проблематики (0,2 авт. арк.).
4. Надрукований доперекладацький аналіз, що передує кожному з текстів, які перекладалися.
5. Надрукований лінгвоперекладацький коментар до кожного перекладеного тексту.
6. Надрукований вокабуляр до кожного тексту.
7. Список використаних словників, електронних ресурсів, програм автоматизованого перекладу і т.д.

Оформлення письмового перекладу передбачає збереження структури оригінального тексту (заголовки, підзаголовки, абзаци). Особливу увагу слід звернути на оформлення таких фрагментів тексту:

- заголовки (без крапки наприкінці);
- цифрова інформація (у зв'язку з відмінністю у традиції написання чисел при використанні арабських цифр);
- таблиці, графіки, рисунки, бібліографічні списки, виноски, в тому числі перекладацький коментар у разі необхідності). Текстові елементи на рисунках, діаграмах, в таблицях повинні бути перекладеними.

Технічні вимоги до оформлення тексту:

- шрифт – Times New Roman;
- кегль – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- абзац – 1,25 см;
- береги: ліворуч, угорі, знизу – 2 см, праворуч – 1 см;
- обов'язкове розрізнення знаків дефіс (-) та тире (–);
- використання лапок формату «»;
- список використаних лексикографічних та інших джерел оформлюється за ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Переклади слід оформити у вигляді таблиці (без виділення рамок таблиці), навівши текст оригіналу у лівому стовпчику, а переклад – у правому:

Оригінал

Переклад

До звіту додається відгук керівника практики (зразок відгуку наведено у **Додатку Б**).

На засіданні кафедри проводиться захист та обговорення звіту практиканта. При захисті оцінюється: здатність відповідати на запитання та зауваження; оформлення виконаних завдань згідно вимог. Крім того, заслуховується відгук керівника практики, і за сукупністю всіх факторів виставляється оцінка з перекладацької практики.

Програма практики

Змістовий модуль 1. Організаційний етап

Тема 1. Організаційні збори. Затвердження графіку проходження практики. Розподіл індивідуальних завдань.

Змістовий модуль 2. Виконання перекладів та аналізу

Тема 2. Доперекладацький аналіз текстів.

Тема 3. Переклад текстів і постперекладацький аналіз.

Тема 4. Лінгвоперекладацький коментар.

Змістовий модуль 3. Завершальний етап

Тема 5. Підготовка звіту про проходження практики.

Тема 6. Обговорення результатів практики.

4. Структура практики

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Організаційний етап										
Тема 1. Організаційні збори. Затвердження графіку проходження практики. Розподіл індивідуальних завдань.	2				2	2				2
Всього за змістовим модулем 1	2				2	2				2
Змістовий модуль 2. Виконання перекладів та аналізу										
Тема 2. Доперекладацький аналіз текстів	10				10	10				10
Тема 3. Переклад текстів і постперекладацький аналіз.	60				60	60				60
Тема 4. Лінгвоперекладацький коментар	10				10	10				10
Всього за змістовим модулем 2	80				80	80				80
Змістовий модуль 3. Завершальний етап										
Тема 5. Підготовка звіту про проходження практики.	6				6		6			6
Тема 6. Обговорення результатів практики	2				2		2			2
Всього за змістовим модулем 3	8				8		8			8
Усього годин	90				90		90			90

5. Методи навчання

Загальний інструктаж, консультації, обговорення найскладніших питань, аналіз тексту оригіналу і перекладу, виконання індивідуальних письмових завдань – письмових перекладів текстів (фрагментів текстів) різних функціональних стилів та жанрів, редагування власних перекладів, самоаналіз.

6. Методи контролю

Поточний контроль: контроль виконання окремих етапів перекладацької практики керівником практики.

Підсумковий контроль: перевірка завершеного та відредагованого перекладу, доперекладацького аналізу і лінгвоперекладацького коментарю (зміст та дотримання технічних вимог до оформлення).

7. Розподіл балів, які отримують студенти

За перекладацьку практику студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожний змістовий модуль. Захист перекладацької практики також оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль		Підсумковий контроль (захист)	Фінальна оцінка
Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	100	100
100	100		

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	відмінно	Переклад подано у докінченому та відредагованому вигляді. Здійснений переклад: повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти першотвору. Здобувач вищої освіти здійснив доперекладацький і перекладацький аналіз в повному обсязі і здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є повним. Звітна документація подана у встановлені терміни.
85–89	B	добре	Переклад подано у докінченому та відредагованому вигляді. Здійснений переклад: повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні аспекти першотвору, проте містить незначні мовні

			огріхи і порушує стилістичний реєстр тексту оригіналу. Здобувач вищої освіти вміє здійснювати доперекладацький та перекладацький аналіз і здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Звітна документація подана у встановлені терміни. Вокабуляр є повним. Порушені терміни подачі звітної документації.
75–84	C	добре	Переклад подано у докінченому та відредагованому вигляді. Здійснений переклад: повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні аспекти першотвору, проте містить мовні огріхи і порушує стилістичний реєстр тексту оригіналу. Здобувач вищої освіти в цілому вміє здійснювати доперекладацький та перекладацький аналіз і здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є достатньо повним. Порушені терміни подачі звітної документації.
70–74	D	задовільно	Здійснений переклад відтворює денотативні та конотативні аспекти першотвору, проте не відтворює стилістичні та прагматичні аспекти; містить значні мовні огріхи. Доперекладацький та перекладацький аналіз здійснено не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти в цілому здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є достатньо повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.
60–69	E	задовільно	Здійснений переклад відтворює денотативний аспект першотвору, проте не відтворює конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти; містить значні мовні огріхи. Доперекладацький і перекладацький аналіз здійснено не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти не здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення навичок перекладу. Вокабуляр є достатньо повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здійснений переклад не в повному обсязі відтворює денотативні, конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти першотвору, містить значні мовні огріхи. Доперекладацький і перекладацький аналіз здійснено не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти не здатний критично аналізувати переклад в аспекті вдосконалення

			навичок перекладу. Вокабуляр не є повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здійснений переклад не відтворює денотативні, конотативні, прагматичні та стилістичні аспекти першотвору, містить значні мовні огріхи. Доперекладацький та перекладацький аналіз не здійснено. Вокабуляр не є повним. Звітна документація подана з порушенням встановлених термінів.

8. Рекомендована література

Основна

1. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Основи перекладознавства: навч. посіб. для студентів спец. 035 «Філологія» Вінниця: Нова Книга, 2020. 351 с.
2. Максимов С.Є. Перекладацький аналіз тексту у світлі дискурс-аналізу. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія.* 2017. Вип. 34. С. 124-127.
3. Чередниченко О.І. Переклад – Культура – Ідентичність. Київ: Видавець Заславський О.Ю., 2017. 224 с.
4. Чередниченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. Київ: Либідь, 1995. 320 с. (французькою мовою)

Додаткова

1. Литвин І.М. Перекладознавство: науковий посібник. Черкаси: Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.
2. Максименко О.В. Прецедентні феномени в перекладі: навч. посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 168 с.
3. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dictionnaire.lerobert.com>
2. <https://www.lefigaro.fr>
3. <https://www.larousse.fr>
4. <http://sum.in.ua/>
5. <https://webtran.com.ua/francuzko-ukrajinsky-perekladac/>
6. L'Observatoire de la traduction automatique. URL : <https://www.atlas-citl.org/observatoire-de-la-traduction-automatique/>

Зразок оформлення титульного аркушу звіту з перекладацької практики

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет романо-германської філології

Кафедра французької філології

Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно): перша – французька

Рік навчання – 2-й, група _____

Одеса 20__

*Зразок Відгуку керівника практики***ВІДГУК**

керівника практики про проходження перекладацької практики
 здобувача вищої освіти ступеня магістра, групи _____
 спеціальності 035 Філологія,
 спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури
 (переклад включно), перша – французька

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Програма перекладацької практики виконана в повному / неповному обсязі.

Календарний графік проходження практики не порушувався / порушувався.

Звіт документи з перекладацької практики оформлені належним /
 неналежним чином, із значними / незначними зауваженнями і своєчасно /
 несвоєчасно представлені на кафедру французької філології.

На підставі наданого звіту з практики студенту(ці)
 _____ перекладацьку практику рекомендую зарахувати
 / не зараховувати.

Рекомендована оцінка: _____
 (за національною шкалою) (кількість балів) (оцінка ECTS)

Керівник практики _____
 (підпис) (ПІБ)

«_____» _____ 20____ р.